

BIBLIOTEKA PUBLICZNA
im. Zygmunta Jana Rumla
w Dzielnicy Praga-Południe m. st. Warszawy
03-982 Warszawa, ul. J. Meissnera 5
Tel/fax 22 671-05-11

Strategia rozwoju Biblioteki Publicznej im. Zygmunta Jana Rumla w Dzielnicy Praga Południe m.st. Warszawy w latach 2013-2016

Warszawa 2013

I. WPROWADZENIE

„Strategia Rozwoju Biblioteki Publicznej im. Zygmunta Jana Rumla w Dzielnicy Praga Południe m.st. Warszawy w latach 2013-2016” powstała w celu ciągłego doskonalenia usług świadczonych na rzecz jej użytkowników , kontynuuje główne założenia „Strategii rozwoju Biblioteki w latach 2010-2012” oraz uwzględnia założenia polityki kulturalnej Dzielnicy.

Biblioteka Publiczna w latach 2013-2016, poprzez gromadzone zbiory, będzie promowała upowszechnianie wiedzy i czytelnictwa, pomagała czytelnikom w rozwoju osobistym, szczególną troską otaczając budowanie wśród czytelników świadomości kulturowej, jednocześnie dbając o ich rozwój. Zapewniając swobodny dostęp do informacji, kultury i wiedzy, będzie miejscem, które posiada odpowiednie warunki do realizowania potrzeb intelektualnych , naukowych i edukacyjno –kulturalnych użytkowników biblioteki.

II. CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJI

Biblioteka działa na podstawie ustawy o bibliotekach i ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej . Ustawa nakreśla pole działania Biblioteki, jako instytucji kultury odgrywającej podstawową rolę w procesie promocji czytelnictwa i edukacji kulturalnej.

1. Ustawa z dnia 27.06.1997 r. o bibliotekach (Dz.U. nr 85, poz. 539 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. nr 13, poz. 123 z 2001 r. z późniejszymi zmianami)

W Statucie (tekst jednolity - załącznik nr 7 do uchwały Nr XXXII/714/2004 Rady m.st. Warszawy z dnia 1 lipca 2004 r.) wymienione są m.in. podstawowe cele i zadania Biblioteki oraz organy zarządzające i doradcze. Katalog działań, które instytucja ma za zadanie realizować na polu swej działalności:

- gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych,
- zapewnienia uczącym się dostępu do materiałów edukacyjnych i wychowawczych oraz przetworzonej informacji,

- prowadzenie działalności edukacyjno-kulturalnej na rzecz środowiska lokalnego poprzez atrakcyjne formy edukacji literackiej, obywatelskiej, gospodarczej, elementy arteterapii, biblioterapii itp.,
- sprawnej organizacji i zarządzania poprzez planowanie, administrowanie w celu tworzenia dobrego wizerunku biblioteki jako ośrodka informacyjnego i edukacyjno-kulturalnego.

Biblioteka prowadzi samodzielną gospodarkę finansową zgodnie z rozdziałem 3 ustawy o Organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej i planem finansowym uwzględniającym wysokość dotacji ustalonej przez organizatora. Terenem działania obejmuje bezpośrednio Dzielnicę Praga-Południe, a pośrednio przez aktywne uczestnictwo w dużych programach kulturalnych, całe miasto.

Nadzór organizacyjny nad Biblioteką sprawuje Urząd Dzielnicy Praga - Południe m.st. Warszawy, zaś merytoryczny – Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy. Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego.

W skład Biblioteki Publicznej im. Zygmunta Jana Rumla w Dzielnicy Praga - Południe. m.st. Warszawy wchodzi 25 jednostek :

1. Oddziały :

- Dzielnicowa Czytelnia Naukowa
- Wypożyczalnia Zbiorów Obcojęzycznych
- Wypożyczalnia Książki Mówionej i Multimediów

2. Filie biblioteczne :

- Wypożyczalnie dla Dorosłych i Młodzieży (15)
- Biblioteki dla Dzieci i Młodzieży (7).

3. Dział Kadr

4. Dział Administracyjno – Gospodarczy

5. Dział Finansowo – Księgowy

6. Dział Komputeryzacji i Edukacji Informatycznej

7. Zespół ds. gromadzenia, opracowania i instruktażu

8. Zespół ds. edukacji kulturalnej

9. Samodzielne stanowisko pracy

- Specjalista ds. bhp

Specyfika poszczególnych oddziałów i filii oraz najważniejsze zadania:

Dzielnicowa Czytelnia Naukowa - udostępnianie prezencyjnie wydawnictw naukowych i popularno-naukowych z podstawowych dziedzin wiedzy, prowadzenie obsługi informacyjno – bibliograficznej, tworzenie i udostępnianie własnych baz danych (bibliograficzne, faktograficzne) oraz tworzonych przez inne biblioteki i instytucje. Gromadzenie i opracowanie dokumentów życia społecznego oraz innych dokumentów związanych z Dzielnicą oraz informacji o patronie Biblioteki - Zygmuncie Janie Rumlu, poecie, żołnierzu, bohaterze kresowym i o Kresach. Prowadzenie spotkań popularyzujących świat kultury i nauki oraz warsztatów bibliotecznych dla młodzieży.

Oddział Książki Mówionej i Multimediiów – nowatorskie formy pracy z Czytelnikami o różnym stopniu niepełnosprawności wzroku oraz czytelnikami zainteresowanymi nowymi nośnikami treści (audiobooki, e-booki itp.)

Oddział Zbiorów Obcojęzycznych – propagowanie dobrych wzorców współpracy międzynarodowej z ambasadami i przedstawicielami kultury innych krajów. Wspomaganie samokształcenia językowego oraz zorganizowanego poprzez prowadzenie warsztatów językowych, lekcji pokazowych i konkursów. Propagowanie kultury innych krajów poprzez organizację wykładów, prelekcji i wystaw. Gromadzenie zbiorów: książek i multimediiów w ośmiu językach obcych, tworzenie biblioteki wielokulturowej.

Biblioteki dla Dzieci i Młodzieży –propagowanie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży w bibliotekach dla dzieci poprzez prowadzenie warsztatów, klubów czytelniczych i lekcji bibliotecznych.

Wypożyczalnia dla Dorosłych i Młodzieży – zaspokajanie potrzeb informacyjnych, czytelniczych i edukacyjno - kulturalnych wśród czytelników dorosłych w filiach biblioteki.

Ponadto:

Dział Komputeryzacji i Edukacji Informatycznej –administrowanie systemem obsługi biblioteczno-informacyjnej SOWA , prowadzenie intensywnych działań edukacyjnych w celu podniesienia kompetencji cyfrowych czytelników Biblioteki (kursy komputerowe).

III. OTOCZENIE SPOŁECZNE I KULTUROWE BIBLIOTEKI

Ostatnie lata przebiegają pod znakiem zmian wpływających na całokształt cywilizacji, obejmujących wszystkie aspekty kultury. Zmiany te, zwłaszcza w zakresie wykorzystania nowoczesnych technologii, obserwuje się nie tylko na szczeblu międzynarodowym, ale również na tym najmniejszym – lokalnym.

Zmiany to nowe wyzwania!

Czynniki te stanowią wyzwania oraz wskazują nowe możliwości zwiększania przez biblioteki swojej roli w społeczności.

Wiąże się to z koniecznością wykorzystania nowych technologii, a co za tym idzie, modyfikacją istniejących założeń prawnych i formalnych regulaminów udostępniania zbiorów i świadczenia usług. Biblioteka musi sprostać wymaganiom użytkowników, które zmieniają się wraz ze zmieniającym się światem w warunkach ciągłego ograniczania zasobów finansowych na działalność.

Już w poprzednich latach zauważono potrzebę przeprowadzenia systemowych reform, które objęłyby nie tylko aspekty związane z udostępnianiem i gromadzeniem zbiorów, ale pociągnęły za sobą modyfikację schematu organizacyjnego Biblioteki, meliorację zasobów i zbiorów, modyfikację świadczonych usług. Szczególną uwagę zwrócono na podnoszenie kwalifikacji kadry pracowniczej. Podnoszono kompetencje bibliotekarza, jako przewodnika po świecie wiedzy i kultury.

Kadrę zachęca się do aktywnego promowania usług świadczonych przez swoje filie. Nacisk kładzie się na działania na rzecz integracji społeczności lokalnej i wielokulturowej. Na znaczeniu zyskuje współpraca z miejscowymi organizacjami i instytucjami.

Trendy, wyznaczające obszary zainteresowania zarządzania strategicznego

Eksplozja mediów

Szybki przepływ informacji determinuje też potrzebę organizowania i zapewnienia łatwego dostępu on-line do bibliotek, ich zasobów i usług.

Biblioteka powinna czynnie budować system usług dla rozwijającego się społeczeństwa informacyjnego. Stąd jednym z priorytetowych zadań Biblioteki i bibliotekarzy staje się upowszechnianie i pobudzanie czytelnictwa, propagowanie ambitnej literatury, zapewnienie dostępu do rozproszonych zasobów cyfrowych, kształtowanie umiejętności oceny i selekcji informacji, profilaktyka i łagodzenie skutków wykluczenia informacyjnego, profesjonalna pomoc dla osób uczących się i szukających rzetelnej informacji, pośredniczenie w komunikacji społecznej i naukowej. Należy pamiętać, że podstawowym zadaniem Biblioteki jest zachowanie dziedzictwa kulturowego i ochrona dóbr kultury. Nowoczesna instytucja musi łączyć w swej polityce obydwie te strategiczne obszary działalności, dostosowywać do nich swoją aktywność i ofertę. Jednocześnie musi reagować na trendy pojawiające się na rynku gospodarki rynkowej. Zwłaszcza te związane z rozwojem nośników treści kultury (audiobooki, e-booki itp.).

Multikulturowość

Internet oferuje dostęp do wiedzy i kultury na szczeblu globalnym, krajowym i lokalnym. Przepływ informacji coraz częściej odbywa się drogą cyfrową. Świat staje się globalną wioską, gdzie kodem komunikacyjnym są różne języki narodowe. Współczesny człowiek pretenduje do znajomości przynajmniej jednego języka obcego w stopniu pozwalającym na swobodną komunikację. Ucząc się języka obcego poznajemy również kulturę i zwyczaje danego kraju.

Biblioteka może stać się dla Czytelnika swoistym przewodnikiem i mentorem w sprawach dialogu kultur przy jednoczesnym pielęgnowaniu poczucia poszanowania własnej kultury i kształtowania postaw patriotycznych.

Społeczeństwo wiedzy

Społeczeństwo polskie dąży do zyskania statusu społeczeństwa, które wspiera rozwój osobisty i wiedzę.

Wszak wiedza jest podstawowym katalizatorem rozwoju działalności gospodarczej, przemysłu, nowatorskich rozwiązań, mocnej pozycji konkurencyjnej, a także czynnikiem decydującym o zdolności jednostki do funkcjonowania w danej społeczności.

Biblioteka to ważna instytucja wiedzy. Promuje wiedzę na wszystkich szczeblach edukacji, pobudzając potrzebę czytania, propaguje literaturę, kształci kompetencje informacyjne. Oferuje lokalnej społeczności infrastrukturę przeznaczoną do nauki. Biblioteka powinna oferować dobrze urządzone miejsca zarówno formalnego, jak i nieformalnego zdobywania wiedzy.

Biblioteka powinna być w stanie oferować ogółowi społeczeństwa dostęp do szeregu ważnych baz danych stanowiących ogólny zasób wiedzy i kultury.

Biblioteka musi reagować na postęp techniczny, kładąc strategiczny na usługi świadczone w ramach sieci informatycznej oraz na rozbudowę infrastruktury cyfrowej.

Biblioteka jako arena wiedzy

Biblioteka jest swoistą areną wiedzy. Z jednej strony, Biblioteka umożliwia uczenie się oferując dostęp do źródeł wiedzy, a z drugiej stanowią inspirujące środowisko wiedzy, na które składają się obszary nauki, wyposażenie oraz posiadane przez ich personel umiejętności doradcze.

Biblioteka przekształciła się w ośrodek wiedzy, który oprócz tradycyjnych funkcji bibliotecznych oferuje dobrze wyposażone środowisko do nauki.

Promocja wiedzy, wśród wszystkich grup Czytelników:

Uczniowie i Studenci – w poszukiwaniu wiedzy często korzystają z bibliotek publicznych. Aby zaspokoić potrzeby tej grupy Czytelników konieczna jest współpraca pomiędzy bibliotekami instytucji edukacyjnych i bibliotekami publicznymi zarówno na szczeblu lokalnym, jak i regionalnym.

Dorośli - Biblioteki publiczne powinny udzielać kompetentnych porad dorosłym, którym potrzebne jest szkolenie w zakresie korzystania z usług cyfrowych, zarówno w aspekcie czysto instruktażowym, jak i w odniesieniu do korzystania z cyfrowych źródeł wiedzy, czy informacji.

Biblioteka Partnerska

Biblioteka może przeznaczyć na realizację polityki kulturalnej stosunkowo niewielkie środki finansowe, co oczywiście hamuje w pewnym względzie jej możliwości. Warto podkreślić, że polityka kulturalna to także działalność licznych organizacji pozarządowych, które samodzielnie starają się kształtować dane fragmenty życia kulturalnego. Stąd też Biblioteka nawiązuje współpracę ze stowarzyszeniami i fundacjami, które zajmują się stosunkowo niewielkimi wycinkami kultury, aby móc tak skonstruować swoją ofertę w ten sposób, że Czytelnik otrzymuje swoiste kompendium tego, co najlepsze w kulturze i myśli ludzkiej.

IV. OBSZARY STRATEGICZNE

Na podstawie konsultacji z kadrami kierowniczą i pracownikami administracyjnymi wyłoniono zagadnienia strategiczne, na które należy szczególnie zwrócić uwagę w dalszym rozwoju Biblioteki Publicznej. Na potrzeby analizy strategicznej wydzielono 4 najważniejsze obszary strategiczne:

1. Zbiory i usługi świadczone przez Bibliotekę
2. Działalność kulturalna i edukacyjna
3. Organizacja i zarządzanie Biblioteką
4. Integracja i promocja oddziałów i filii Biblioteki

Analiza SWOT – Otoczenie wewnętrzne i zewnętrzne - zarys

1. Zbiory i usługi:

Mocne strony:

- obszerny, już istniejący księgozbiór stanowiący solidną bazę,
 - doświadczeni pracownicy potrafiący ocenić „wartość merytoryczną” zbiorów,
 - wypracowane metody zakupu i dystrybucji,
 - wykształcona kadra potrafiąca świadczyć usługi na wysokim poziomie,
 - wypracowany model świadczenia usług na wysokim poziomie,
 - orientacja na klienta,
 - dogodne godziny otwarcia dla czytelników,
 - wdrożenie zintegrowanego systemu ewidencji, opracowania i obsługi czytelnika
- SOWA 2.

Słabe strony:

- duże uzależnienie ilości zakupionych zbiorów i różnorodności świadczonych usług od wysokości dotacji budżetowej,
- ograniczona baza lokalowa poszczególnych filii i oddziałów Biblioteki,
- niewielkie doświadczenie instytucji w zakresie pozyskiwania środków finansowych ze źródeł innych niż budżetowe,
- brak mechanizmów motywowania bibliotekarzy.

Szanse:

- możliwość polepszenia bazy lokalowej poprzez planowaną budowę Mediateki,
- rozwój społeczeństwa informacyjnego,
- wypracowanie dobrego modelu pozyskiwania środków finansowych ze źródeł pozabudżetowych,
- odpowiednia specjalizacja poszczególnych filii i oddziałów Biblioteki,

Zagrożenia:

- ograniczenie wysokości dotacji budżetowej do wysokości, która będzie niedostateczna w celu zabezpieczenia ciągłości działalności statutowej lub skutkująca drastycznymi cięciami w innych sferach,
- ogólnokrajowa tendencja spadku czytelnictwa i zainteresowania bibliotekami,
- spadek czytelnictwa wynikający z pogarszającego się stanu technicznego infrastruktury Biblioteki,
- brak zainteresowania ofertą Biblioteki spowodowany niedostateczną ilością i jakością sprzętu komputerowego i multimedialnego,
- spadek czytelnictwa spowodowany ograniczeniem ilości zakupionych nowości,
- niedostatecznie szybka reakcja Biblioteki na trendy technologiczne i kulturowe.

2. Działalność kulturalna i edukacyjna

Mocne strony:

- wypracowane dobre praktyki działalności edukacyjno-kulturalnej,
- bogata działalność animacyjna Biblioteki, znajdująca uczestników wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych,

- wypracowana już renoma Biblioteki, jako instytucji prowadzącej szeroką działalność w zakresie edukacji kulturalnej,

Słabe strony:

- słabe wykorzystywanie potencjału zawodowego pracowników i ich możliwości twórczych,
- niewystarczająca aktywność niektórych struktur organizacyjnych,
- niedostateczne środki finansowe, niski poziom środków pozabudżetowych,
- brak możliwości prowadzenia działalności gospodarczej generującej przychody własne,
- brak mechanizmów motywowania bibliotekarzy,

Szanse:

- pojawianie się nowych trendów i tendencji – Biblioteka miejscem spotkań, rozwijania pasji i inspiracji twórczych,
- dywersyfikacja źródeł finansowania Biblioteki, przy zachowaniu rosnącej dotacji organizatora,
- urozmaicenie metod pracy – zwiększenie udziału metod projektowo-zadaniowych,
- realizacja koncepcji rozbudowy oferty edukacyjnej dla dzieci praskich z rodzin zagrożonych wykluczeniem kulturalnym.

Zagrożenia:

- niekorzystne trendy w otoczeniu makroekonomicznym,
- niekorzystne zmiany w ustawodawstwie dotyczącym kultury (łączenie Bibliotek z Domami Kultury),
- duża konkurencja podmiotów oferujących podobne usługi lub produkty.

3. Organizacja i zarządzanie Biblioteką

Mocne strony:

- wypracowany model zarządzania zasobami kadrowymi i rzeczowymi,
- wieloletnie doświadczenie instytucji,
- dobra współpraca z władzami Dzielnicy Praga-Południe,
- wsparcie merytoryczne ze strony instytucji nadrzędnych,

- otwartość na współpracę z innymi jednostkami,
- znajomość najnowszych trendów zarządzania organizacją,
- wdrożenie systemu Kontroli Zarządczej.

Słabe strony:

- niska zdolność absorbowania zmian i trendów,
- niepełne wykorzystanie potencjału kadry,
- słaby system motywacyjny (finanse),
- duża ingerencja Związków Zawodowych w sprawy organizacyjne,
- niskie środki finansowe, które można przeznaczyć na reorganizację,
- długotrwały proces akceptacji zmian przez instytucje nadrzędne,
- ograniczone zasoby lokalowe i użytkowe,
- duża ilość filii i oddziałów utrudnia szybkie wprowadzanie zmian.

Szanse:

- permanentne kształcenie kadry,
- system zmian wdrożonych przez procedury Kontroli Zarządczej,
- pozyskiwanie zewnętrznych dotacji finansowych (UE, MKiDzN),
- współpraca ze stowarzyszeniami, fundacjami, urzędami,
- sprawna organizacja pracy, dobra atmosfera w pracy,
- rozszerzenie asortymentu usług.

Zagrożenia:

- zagrożenie infrastruktury biblioteki - zły stan techniczny budynku,
- niewystarczające środki na reorganizację,
- tworzenie przez dzielnicę nowych jednostek organizacyjnych związanych z kulturą,
- ekspansywność innych instytucji kultury w dzielnicy,
- niekorzystny wizerunek Biblioteki w oczach czytelników i władz Dzielnicy,
- zbyt duża ingerencja formacji pracowniczych w procesy reorganizacyjne.

4. Integracja i promocja oddziałów i filii Biblioteki

Mocne strony:

- rozbudowana sieć filii i oddziałów w terenie dzielnicy,

- godziny otwarcia dostosowane do potrzeb użytkowników,
- nastawienie na rozwój, postęp, innowację,
- otwartość i wykorzystywanie nowych technologii i innowacyjnych rozwiązań (wysoki stopień informatyzacji usług bibliotecznych),
- aktywność edukacyjna i kulturalna (organizowanie i współorganizowanie imprez, przygotowywanie spotkań tematycznych, warsztatów, szkoleń, itp.).
- oferta złożona z bezpłatnych lub niskopłatnych usług,
- dobra praktyka w zakresie spójności działań poszczególnych filii i oddziałów Biblioteki,
- dobry wizerunek Biblioteki budowany konsekwentnie w mediach,
- wypracowane metody współpracy z mediami, dziennikarzami i innymi przedstawicielami organów, których opinia rzutuje na wizerunek Biblioteki,
- otwartość na przedstawicieli wszystkich grup społecznych,
- wydawanie własnego czasopisma „Bibliotekon praski”, w którym Biblioteka może zaprezentować swoje działania,
- Biblioteka posiada swój profil na portalu społecznościowym Facebook.

Słabe strony:

- nierównomierne rozmieszczenie filii na terenie dzielnicy,
- niskie środki, które Biblioteka może przeznaczyć na promocję swojej działalności,
- brak możliwości organizowania płatnych imprez, które wspomogłyby budżet Biblioteki,
- niska świadomość skuteczności działań promocyjnych wśród kadry pracowniczej,
- niechęć pracowników do współuczestniczenia w procesach związanych kształtowaniem wizerunku Biblioteki,
- niskie możliwości motywowania kadry pracowniczej.

Szanse:

- korzystny wizerunek Biblioteki, jako instytucji rozwijającej się i działającej wszechstronnie,
- Biblioteka staje się poważaną społecznie marką,
- zdobycie wartościowego partnerstwa lub współpracy,
- utworzenie nowych filii lub oddziałów w miejscach dotychczas pominiętych,

- usprawnienie systemu informacji wewnętrznej i zewnętrznej przez wprowadzenie mechanizmów systemowej odpowiedzi zwrotnej,

Zagrożenia:

- Biblioteka przez niskie nakłady finansowe na rozwój usług i uzupełnianie zbiorów staje się nieatrakcyjna dla jej użytkowników,
- brak skoordynowanych działań mających wpływ na przepływ informacji wewnętrznych i zewnętrznych,
- niekorzystny wizerunek Biblioteki w mediach,
- Biblioteka postrzegana, jako skostniała instytucja, w której nic się nie dzieje,
- niski status zawodu bibliotekarza. Biblioteka jako nieatrakcyjny pracodawca.

Podsumowanie:

Biblioteka jest instytucją działającą od wielu lat, z wypracowanym modelem zarządzania zasobami kadrowymi i rzeczowymi. Posiada bogatą infrastrukturę, dysponuje dużym majątkiem trwałym. Jej największym potencjałem jest grono wiernych czytelników i odbiorców działań edukacyjno-kulturalnych. Ostatnie lata przyniosły rozwój w działalności promocyjnej i marketingowej, dzięki której popularność usług świadczonych przez Bibliotekę wzrosła w sposób mierzalny. Mocną stroną jest duża liczba placówek bibliotecznych na terenie Dzielnicy Praga-Południe, działających w godzinach odpowiednich dla różnych grup czytelników. Słabą – brak placówek bibliotecznych w nowopowstałych osiedlach dzielnicy, wobec czego zauważa się nierównomierne rozmieszczenie bibliotek w różnych obszarach dzielnicy.

Szczególną troską otoczono działania związane z kreowaniem obrazu Biblioteki, jako instytucji nadążającej za najnowszymi trendami technologicznymi, otwartej na czytelnika, wszechstronnej.

Na pierwszy plan wysuwają się również słabości związane z niedostatecznym dofinansowaniem działalności, ograniczonymi możliwościami motywującymi pracowników. W związku z tym każda zmiana wywołuje niechęć, wynikającą z nieświadomości wielu pracowników.

Duża ilość filii i oddziałów, a także sformalizowany sposób komunikacji z instytucjami nadrzędnymi wpływa na tempo wprowadzania zmian w trybie strategicznego zarządzania zmianą w organizacji.

Trendy w otoczeniu zewnętrznym sprawiają, że przed Biblioteką otwierają się nowe możliwości. Biblioteka ma szansę poszerzenia swojej działalności o nowe metody pracy z czytelnikiem, czy udostępniania zbiorów. Idąc drogą rozwoju usług w sferze elektronicznej może zaproponować atrakcyjne sposoby wymiany usług, czy współpracy z podmiotami z sektora pozarządowego. Otwartość na ideę pozyskiwania funduszy ze źródeł pozabudżetowych aktywizują Bibliotekę w nieznanej dotychczas sferze, co sprawia, że instytucja nabiera pędu ku dalszemu rozwojowi.

Możliwości niosą ze sobą również zagrożenia. Niski poziom dotacji budżetowej lub niezdolność do pozyskiwania środków finansowych inną drogą może prowadzić do zapaści technologicznej Biblioteki. Niezdolność do zachowania tempa rozwoju może skutkować odwrótem czytelników od oferty Biblioteki.

Dzięki nowościom wydawniczym Biblioteka pozyskuje nowych czytelników, zatem zasadne jest dysponowanie nowościami, o które pytają czytelnicy. Brak atrakcyjnej oferty nowości wydawniczych może skutkować tym, że wizyty w bibliotekach staną się o wiele rzadsze lub czytelnicy zupełnie zrezygnują z usług Biblioteki.

Zapewnienie odpowiedniego finansowania Bibliotece, to również inwestycja w młodych, wykształconych i kompetentnych pracowników, którzy swoim potencjałem również wzbogacają instytucję.

V. ANALIZA OTOCZENIA ZEWNĘTRZNEGO

Otoczenie Biblioteki Publicznej w Dzielnicy Praga Południe m.st. Warszawy tworzą:

- **urzędy centralne** (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Urząd Wojewódzki m.st. Warszawy, Urząd Dzielnicy Praga Południe), których działanie dotyczy sprawowania nadzoru organizacyjnego, opiniowania dokumentów, wydawania decyzji,
- **biblioteki publiczne**, których wzajemne oddziaływanie wynika z powodów merytorycznych w zakresie upowszechniania czytelnictwa i prowadzenia działalności

edukacyjno-kulturalnej, upowszechnianie ich osiągnięć naukowych i doświadczeń praktycznych,

- **szkoły na różnych poziomach kształcenia** – współpraca opiera się na kontaktach z nauczycielami w celu organizowania lekcji bibliotecznych, spotkań z twórcami oraz innych działań edukacyjnych, organizowanie wspólnie z ośrodkami porad, konsultacji, konferencji – form wymiany doświadczeń,

- **placówki naukowe** (Biblioteka Narodowa, biblioteki uniwersyteckie i specjalistyczne); powodem zainteresowania tymi placówkami są zatrudnieni tam specjaliści, ich predyspozycje do prowadzenia określonych form współpracy z zakresu specjalizacji bibliotecznych,

- **inne instytucje kultury i placówki edukacyjne** – wzajemne korzystanie z osiągnięć w zakresie promocji działań edukacyjno - kulturalnych oraz doskonalenia zawodowego bibliotekarzy, w zakresie działalności wydawniczej.

- **przedsiębiorstwa komercyjne (wydawnictwa, księgarnie)**, z ofertą podobną do oferty Biblioteki Publicznej, Sugerowaną formą współpracy jest nawiązanie partnerstwa, w celu uniknięcia działań o charakterze konkurencyjnym.

- **stowarzyszenia i fundacje** promujące czytelnictwo. Sugerowaną formą współpracy jest nawiązanie partnerstwa, w celu uniknięcia działań o charakterze konkurencyjnym.

VI. ANALIZA OTOCZENIA DEMOGRAFICZNEGO na podstawie prognoz ludności w latach 2013-2016 wg GUS. <http://www.stat.gov.pl>

Z porównania prognoz opracowanych przez GUS wynika, że najliczniejszą grupą demograficzną w Dzielnicy Praga Południe będą osoby w wieku 30-44 i 50-69.

Następne pod względem liczności będą grupy dzieci i młodzieży. Najmniej licznymi grupami wiekowymi będą osoby powyżej 80 roku życia.

Na podstawie prognoz i doświadczeń własnych zasadne jest, aby Biblioteka skierowała szczególny nacisk na działania związane z grupą odbiorców w wieku 50+. Kolejną grupą, do której należy skierować szereg działań są osoby w wieku produkcyjnym, które stanowią również najliczniejszą grupę wiekową wśród czytelników Biblioteki.

W każdej kategorii wiekowej liczniejszą grupę stanowią kobiety.

Warto zwrócić uwagę na prognozy dotyczące stopniowego spadku liczby w grupach

wiekowych: dzieci i młodzież (szczególnie na grupę wiekową 16-25 lat, do której trzeba skierować nowoczesne formy aktywności czytelniczej).

Podsumowanie:

Najbardziej prawdopodobnym statystycznie czytelnikiem Biblioteki Publicznej im. Zygmunta Jana Rumla w Dzielnicy Praga Południa m.st. Warszawy jest kobieta w wieku 30-39 lat, w dalszej kolejności jej rówieśnik – mężczyzna.

Najczęstszym odbiorcą działań edukacyjno-kulturalnych są osoby po 50-tym roku życia, co zbiega się z prognozami demograficznymi.

Podczas rozważań na temat strategicznych przedmiotów działalności warto zadbać, aby najwięcej działań skierować do kobiet w wieku 30-39 i 50-69. Kolejne grupy to mężczyźni w podobnym wieku.

Należy zadbać o aktywizację osób w tym wieku w ramach działalności edukacyjno-kulturalnej oraz przy zakupie nowych zbiorów. Zajęcia związane z edukacją informatyczną i językową, których licznymi odbiorcami są osoby w wieku 50+ powinny być poszerzone i rozwijane na większą skalę.

Z uwagi na prognozowany wzrost liczby dzieci i młodzieży, zasadnym jest położenie szczególnej wagi na zajęcia przyciągające najmłodszych do bibliotek. Instytucja posiada wieloletnią tradycję prowadzenia klubów i warsztatów dla dzieci, która powinna być kontynuowana.

Młodzież, która jest odbiorcą nowinek technicznych i wykazuje duże zaangażowanie w przyswajaniu nowych technologii również będzie znaczącym odbiorcą usług Biblioteki. Należy zadbać o poszerzenie usług o charakterze informatycznym i cyfrowym.

W podobny sposób należy kształtować politykę zakupów zbiorów bibliotecznych.

VII. Wizja i misja Biblioteki Publicznej im. Zygmunta Jana Rumla w Dzielnicy Praga-Południe m.st. Warszawy

Wizja

Biblioteka Publiczna w latach 2013-2016 jest instytucją aktywnie promującą upowszechnianie wiedzy i czytelnictwa. Każdym swym działaniem wspiera czytelników w permanentnym szkoleniu się i w rozwoju osobistym. Szczególną troską

Biblioteka otacza działania związane z kształtowaniem świadomości kulturowej i postaw obywatelskich, jednocześnie dbając o rozwijanie horyzontów kulturowych. Zapewniając swobodny dostęp do informacji, kultury i wiedzy, Biblioteka będzie wspierała swoją działalnością ważne wartości demokratyczne. Będzie miejscem, które zapewnia odpowiednie warunki dla prowadzenia otwartej debaty na temat literatury w duchu oświecenia.

Misja

Biblioteka przystępna i wygodna dla pracy, odpoczynku i samorealizacji, a także popularyzująca kształcenie się przez całe życie.

VIII. Wizja rozwoju Biblioteki w latach 2013-2016

1. Obszar strategiczny: Zbiory i usługi świadczone przez Bibliotekę.

1.1. Cel strategiczny: Podnoszenie jakości zbiorów i usług.

Cel operacyjny: Specjalizacja księgozbiorów filii

W warunkach kryzysu ekonomicznego i coraz mniejszych środków, które Biblioteka może przeznaczyć na zakup nowych zbiorów, przygotowano projekt pozwalający na racjonalną politykę zakupów księgozbioru.

Postanowiono wykorzystać trendy panujące w poszczególnych filiach, by rozbudowywać te działy księgozbioru, na które jest największy popyt.

Jednocześnie zakłada się również wymianę już zakupionych zbiorów między poszczególnymi filiami. Pozwoli to uniknąć nietrafionych zakupów, zwłaszcza zbiorów popularnonaukowych, które są najdroższą kategorią zakupów.

Projekt zaczęto wdrażać już w 2012 r. Nadzór merytoryczny nad polityką zakupów księgozbioru objął Zespół ds. Gromadzenia, Opracowania Zbiorów i Instruktażu.

Kierownicy filii zbadają częstotliwość wypożyczeń książek w działach zawierających literaturę popularnonaukową. Wyselekcjonują te, które cieszą się największą popularnością i pod kątem ich rozbudowania będą zamawiali kolejne partie książek. Instruktor ds. biblioteczno-informacyjnych będzie zarządzał merytorycznym doбором zbiorów oraz dbał, aby tak rygorystyczna polityka zakupowa nie spowodowała ubożenia zbiorów w danej filii.

Zespół będzie również czuwał nad odpowiednim podziałem specjalizacji w sieci filii i oddziałów, aby kupowane zbiory w obrazie całej dzielnicy zawierały pozycje ze wszystkich dziedzin nauki i sztuki.

Cel operacyjny: Melioracja zbiorów.

Projekt zakłada wzmocną pracę z posiadanym w zasobach dzielnicy księgozbiorem. Mniej wykorzystywane zbiory zostaną przeniesione do Rezerwy Dzielnicowej, co pozwoli uwolnić przestrzeń biblioteczną w filiach.

Rezerwa Dzielnicowa pozwoli jednocześnie na racjonalne gospodarowanie starszymi zbiorami, zwłaszcza przy wzmoczonej selekcji księgozbiorów. Centralny nadzór nad Rezerwą będzie przeciwdziałał wyjąłowiению zbiorów ze starszych, mniej popularnych, ale wartościowych pozycji.

Zakłada się również wzmoczone prace, w celu wyłonienia pozycji zdezaktualizowanych i zniszczonych. Zbiory te zostaną ubytgowane lub przeniesione do Rezerwy Dzielnicowej.

Cel operacyjny: Uwolnienie księgozbioru naukowego.

Zbadano częstotliwość udostępniania księgozbioru naukowego w filiach i oddziałach Biblioteki. Zaobserwowano stopniowy spadek zainteresowania Czytelników księgozbiorem udostępnianym metodą prezencyjną. Zbiory Podręczne w filiach Biblioteki i zbiory z Czytelni są w dużym stopniu niewykorzystane.

W celu przeciwdziałania temu trendowi postanowiono zmienić metodę udostępniania. W przyszłych latach Biblioteka planuje przeniesienie tego księgozbioru do kategorii zbiorów wypożyczanych czytelnikom na zewnątrz. Pozwoli to na lepsze wykorzystanie księgozbioru.

Cenne pozycje będą wypożyczane za kaucją lub czytelnik będzie proszony o wypełnienie dodatkowego rewersu potwierdzającego wypożyczenie.

Cel operacyjny: Polityka zakupów oparta o zapotrzebowania lekturowe czytelników.

Polityka zakupu zbiorów będzie oparta w dużej mierze na zapotrzebowaniu zgłaszanym przez klientów Biblioteki. Kierownicy filii i oddziałów będą dokonywali wstępnej selekcji książek dostępnych na rynku wydawniczym na podstawie zapotrzebowań czytelników filii. Instruktor będzie oceniał przekazane mu zamówienia pod kątem merytorycznym.

Dzięki tak skonsolidowanym działaniom polityka gromadzenia zbiorów będzie nosiła cechy racjonalności i gospodarności. Wartością dodaną projektu jest wizerunek Biblioteki, jako instytucji otwartej na potrzeby Czytelników i przyjaznej inicjatywom wzbogacającym.

Zakłada się również sukcesywne dążenie do zwiększania ilości zakupywanych zbiorów poprzez poszukiwanie dostawców książek i czasopism oferujących najkorzystniejsze warunki finansowe.

Cel operacyjny: Dbłość o zachowanie dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń.

Projekt ma na celu dbłość o już posiadane zbiory (łączy się z celem obejmującym Rezerwę Dzielnicową) w taki sposób, aby mimo sukcesywnej selekcji księgozbioru zapewnić odpowiednią zawartość merytoryczną księgozbioru dzielnicy.

Działania w projekcie mają zapewnić również należytą ochronę przed czynnikami mającymi wpływ na niszczenie fizyczne książek.

Biblioteka otoczy szczególną opieką zbiory o wartości historycznej i antykwarycznej, które są w jej posiadaniu. Jej działanie będzie cechowało podejście profilaktyczne i zapobiegawcze, czyli zabezpieczanie zbiorów przed zniszczeniem. W miarę dostępnych środków również renowacja i ochrona konserwatorska najcenniejszych zbiorów.

Cel operacyjny: Gromadzenie Regionaliów

Biblioteka zakłada gromadzenie Regionaliów dotyczących Pragi Południe oraz dbłość o kompletność tych materiałów oraz o ich zachowanie.

Biblioteka planuje pozyskiwanie dokumentów tradycyjnych, związanych z Dzielnicą Praga Południe (dokumenty publikowane i niepublikowane) od czytelników, instytucji i organizacji. W miarę możliwości również w celu ich zdigitalizowania (wykonania cyfrowej kopii).

Kolejnym projektem wpisującym się w ten cel są również działania związane z rozbudową Centrum Kresowego. Biblioteka lobbuje działania związane z przygotowywaniem cyfrowego archiwum mówionego - wspomnienia Kresowiaków, którzy są mieszkańcami Regionu Mazowieckiego.

Cel strategiczny: Rozbudowa oferty usług informatycznych.

Cel operacyjny: Modernizacja i sukcesywna wymiana sprzętu komputerowego w Oddziałach i Filiach Biblioteki.

W związku z trendami całego środowiska zewnętrznego, Biblioteka musi wykazać się szczególną dbałością o sprzęt komputerowy, jakim dysponuje oraz o dostęp do najnowszych technologii.

Działania te będą generowały duże potrzeby finansowe, ale są niezbędne w celu zachowania płynności cywilizacyjnej i kulturowej Biblioteki.

Planuje się, że w ciągu lat 2013-2016 Biblioteka będzie dokonywała sukcesywnej modernizacji sprzętu w miarę dysponowanych przez nią środków finansowych.

Cel operacyjny: Wymiana urządzeń multimedialnych.

Biblioteka zakłada wyposażenie wszystkich filii w sprzęt multimedialny służący do nowoczesnych metod udostępniania informacji i zbiorów.

Planuje się rozbudowę infrastruktury związanej z bezpłatnym dostępem do Internetu dla Czytelników.

Cel operacyjny: Rozwój usług interaktywnych.

Biblioteka planuje kontynuację już istniejących usług komunikujących instytucję z czytelnikami (profil facebook, gadu-gadu) oraz usług związanych z darmowym dostępem do bezprzewodowej sieci wi-fi na terenie największych Filii i Oddziałów Biblioteki

Kontynuacja działań związanych z funkcjonowaniem elektronicznego formularza na stronie internetowej Biblioteki „zaproponuj książkę” oraz wdrożenie kolejnego „zapytaj bibliotekarza”.

W miarę możliwości Biblioteka zakłada również udostępnianie zasobów w sieci internetowej oraz zwiększenie dostępności usług informacyjnych biblioteki, w tym do e-zasobów.

Planuje się utworzenie przewodników po zasobach sieci bibliotecznej w formie kolekcji rekordów, np. nowości w ofercie Biblioteki itp.

Planuje się utworzenie „Wirtualnej Czytelni” w Dzielnicowej Czytelni Naukowej przy ul. Meissnera 5 w celu udostępnienia nowej usługi z dostępem do e-booków.

Cel operacyjny: Rozwinięcie oferty informacji katalogowej i informatycznej.

Działania przejawiałyby się poprzez proces wzbogacania opisów bibliograficznych już dostępnych dla użytkowników katalogu internetowego Biblioteki. Planuje się również wzbogacenie wyszukiwarki zbiorów o nowe funkcje tak, aby stała się swoistą platformą wymiany informacji na temat zbiorów między Biblioteką, a Czytelnikiem. Biblioteka zakłada równoległe prowadzenie działalności informacyjnej o zbiorach innych bibliotek poprzez już wdrożony udział w portalu e-usług bibliotecznych „w.bibliotece.pl”.

Planuje się dalszą rozbudowę i modernizację strony internetowej Biblioteki.

Cel operacyjny: Czytelnik w społeczeństwie informacyjnym. Przeciwdziałanie e-wykluczeniu informacyjnemu.

Biblioteka planuje kontynuację warsztatów i kursów dla Czytelników w zakresie obsługi komputera i Internetu. Kolejne proponowane tematy to np.: bezpieczeństwo w sieci, a mających na celu podniesienie kompetencji informatycznych użytkowników Biblioteki.

W poszczególnych filiach i oddziałach będą prowadzone doraźne szkolenia dotyczące wyszukiwania informacji, w tym również w źródłach elektronicznych. Bibliotekarz, jako przewodnik po świecie informacji będzie oferował profesjonalną pomoc w przygotowywaniu prezentacji tematycznych (np. maturalnych), czy w opracowywaniu zestawień tematycznych itp.

W planach znajduje się również utworzenie instrukcji interaktywnej z zakresu wyszukiwania oraz obsługi swojego konta czytelnika w katalogu Biblioteki.

2. Obszar strategiczny: Działalność kulturalna i edukacyjna

2.1 Cel strategiczny: Wzbogacenie oferty edukacyjno-kulturalnej Biblioteki celem uaktywnienia dotychczasowych czytelników i pozyskania nowych.

Cel operacyjny: Realizacja założeń Polityki Kulturalnej.

Biblioteka przyjęła następujące kierunki polityki kulturalnej dla swojej sieci filii i oddziałów:

1. Przygotowanie dzieci, młodzieży oraz dorosłych do uczestnictwa w szeroko rozumianej kulturze,
2. Krzewienie świadomości historycznej związanej z historią dzielnicy, miasta i kraju,
3. Propagowanie działalności kulturalnej, a szczególnie wszelkich form uczestnictwa w kulturze.
4. Stałe działania na rzecz rozbudowy infrastruktury kulturalnej z uwzględnieniem starań o pozyskanie partnerstwa publicznego lub prywatnego.
5. Wspieranie amatorskiej i profesjonalnej twórczości artystycznej oraz lokalnych inicjatyw kulturalnych, w tym - promocja działalności artystycznej instytucji kultury w dzielnicy.
6. Upowszechnianie edukacji kulturalnej.
7. Zróżnicowanie form działalności kulturalnej.

W poprzednich latach wypracowano skuteczne metody pobudzania aktywności kulturalnej zarówno dzieci i młodzieży szkolnej, a także dorosłych mieszkańców. W latach 2013-2016 planuje się rozszerzyć ofertę już istniejących form działalności kulturalnej, w tym „PRAGniena czytania” happeningu czytelniczego oraz zainicjować nowe, atrakcyjne działania w swej formie i treści rozwijające zdolności, umiejętności i zainteresowania w różnych dziedzinach kultury i sztuki.

Prowadzenie długofalowych programów edukacji kulturalnej obejmujących swym zasięgiem jak największą czytelników:

programy dla różnych grup wiekowych ze szczególnym uwzględnieniem edukacji literacko - plastyczno - teatralnej najmłodszych: przedszkolaków, dzieci i młodzieży szkół podstawowych, gimnazjum, szkół średnich, przy równoczesnym uczestnictwie i współpracy rodziców i nauczycieli.:

- kluby „Zająca”, „Olbrzyma” i „Hipcia”, „Paluszkowo” – warsztaty dla najmłodszych dzieci i rodziców,
- warsztaty teatralne – zajęcia wspomagające rozwój emocjonalny dziecka,
- warsztaty biblioteczne dla młodzieży - spotkanie z książką i biblioteką. Korzystanie z różnych źródeł informacji i katalogu komputerowego,
- sporządzanie bibliografii do prezentacji maturalnej - warsztaty prowadzone przez Czytelnię Naukową,
- prowadzenie lekcji bibliotecznych.

Cel operacyjny: Czynne włączanie się w ogólnowarszawskie i ogólnokrajowe akcje wspierające literaturę i czytelnictwo.

Dalsza współpraca z Warszawskim Programem Edukacji Kulturalnej w zakresie organizacji imprez edukacyjno-kulturalnych oraz innych programów.

Włączanie się w akcje typu: „Cała Polska czyta dzieciom”. Aktywne współuczestnictwo w projekcie „Partnerstwo dla dzieci Pragi Południe”

Biblioteka jest otwarta na wszelkie inicjatywy mające na celu podniesienie kompetencji kulturowych i edukacyjnych czytelników.

2.2 Cel strategiczny: Pozyskanie nowych użytkowników.

Cel operacyjny: Oferta dla czytelników niewidomych i niedowidzących.

Kontynuacja polityki organizowania spotkań dla czytelników niewidzących i niedowidzących. Wzbogacanie oferty Oddziału Książki Mówionej i Multimediiów. Wspieranie nowych inicjatyw. Kontynuowanie Klubu Książki Mówionej- „Najważniejsze jest niewidoczne dla oczu- spotkania z literaturą”

Cel operacyjny: Oferta dla czytelników niedosłyszących

Zakłada się równie intensywne wsparcie działań mających na celu pozyskanie czytelników z upośledzeniem słuchu.

Cel operacyjny: Oferta dla seniorów i innych grup użytkowników

Współpraca z Uniwersytetem Trzeciego Wieku, kontynuacja polityki aktywizacji kulturowej i edukacyjnej osób w wieku 50+ (kursy, warsztaty językowe, wykłady i spotkania autorskie, wsparcie artystów-seniorów). Warsztaty rozwoju osobistego. Warsztaty- kursy komputerowe dla seniorów na różnych poziomach zaawansowania w celu neutralizacji e-wykluczenia cyfrowego i aktywizacji zawodowej innych grup użytkowników.

Cel operacyjny: Oferta dla dzieci i młodzieży

W miarę posiadanych możliwości planuje się utworzenie klubu dyskusyjnego dla młodzieży, rozszerzenie warsztatów pracy z literaturą dziecięcą.

Biblioteka planuje aktywne włączenie w akcje obywatelskie prowadzone przez instytucje samorządowe, organizacje pozarządowe. Zakłada również aktywne pozyskiwanie współpracowników – wolontariuszy.

2.3. Cel strategiczny: Idea Multimedialnego Centrum w Dzielnicy Praga Południe.

Cel operacyjny: Biblioteka Multimedialna.

Dalsze rozwijanie koncepcji biblioteki hybrydowej, łączącej elementy biblioteki tradycyjnej i elektronicznej, w której obowiązują zasady charakterystyczne dla organizacji uczącej się.

Biblioteka konsekwentnie realizując założenia wszystkich obszarów strategicznych pragnie rozwijać się jako multimedialne centrum informacji, w którym wykorzystywane byłyby nowoczesne formy realizacji przekazu wiedzy i informacji oraz edukacji kulturalnej.

Cel operacyjny: Pozyskanie środków na budowę Mediateki.

Dalsze lobbowanie idei powstania Mediateki przy ul. Grochowskiej 105.

Mediateka byłaby nie tylko nowocześnie i funkcjonalnie zaprojektowanym i wyposażonym obiektem. Stałaby się miejscem realizującym zapotrzebowanie ze wszystkich sfer wykorzystania mediów: strefy nauki, wypożyczeń, zabawy i relaksu, wyobraźni, rozwoju osobistego oraz strefy usług. W skład Mediateki wchodziłaby: czytelnia, wypożyczalnia zbiorów multimedialnych, sala projekcyjna, sala gier komputerowych, sala zabaw dla dzieci. Pozostałe propozycje to: kącik muzyczny, galeria, kawiarenka internetowa, doradztwo zawodowe. Biblioteka w Dzielnicy Praga - Południe nie posiada przestronnego miejsca, gdzie można skorzystać z mediów tradycyjnych czy cyfrowych, spotkać się z przyjaciółmi, obejrzeć film, uczestniczyć w warsztatach, uzyskać pomoc w nauce, czy też porozmawiać z konsultantem w zakresie wyboru zawodu.

3. Obszar strategiczny: Organizacja i zarządzanie Biblioteką.

3.1. Cel strategiczny: Koncepcje zarządzania TQM przyjęte do realizacji w przyszłych latach.

Cel operacyjny: Orientacja na klienta. Ośrodkiem działań Biblioteki będzie nadal czytelnik i jego potrzeby. W przyszłych latach zakłada się systematyczne badanie oferty Biblioteki, poziomu świadczonych usług i stopnia ich wykorzystania (ankiety, wywiady, obserwacja zachowań i potrzeb użytkowników). Analizie zostaną poddane uwagi zgłaszane przez czytelników przez Internet.

Cel operacyjny: Dążenie do niekończących się usprawnień. Doskonalenie się bez końca we wszystkich aspektach działalności poprzez działania związane z badaniem wydajności projektów realizowanych przez Bibliotekę.

Cel operacyjny: Działania prewencyjne. Działania polegające na zwalczaniu potencjalnych problemów i zapobieganiu ich nawrotom poprzez system efektywnego zarządzania ryzykiem w organizacji.

Cel operacyjny: Orientacja na procesy ich analiza i kontrola. Działania związane z identyfikacją osób odpowiedzialnych za konkretne procesy w organizacji, wykorzystanie ich wiedzy i umiejętności dla efektywnej kontroli zarządczej oraz polityki zarządzania ryzykiem.

Cel operacyjny: Udział kierownictwa oraz partycypacja pracowników na wszystkich poziomach struktury organizacyjnej. Wdrażanie nowoczesnych trendów dotyczących metod zarządzania i pracy zespołowej. Wprowadzenie zmian w zakresie struktury pionowej i poziomej.

Cel operacyjny: Wdrażanie procedur i analiz związanych z benchmarkingiem. Działania te mają na celu wyrównanie poziomu świadczonych usług względem liderów w branży.

3.2. Cel strategiczny: Biblioteka, jako organizacja ucząca się.

Cel operacyjny: polityka kadrowa wspierająca ideę rozwoju. Podnoszenie kwalifikacji kadry bibliotecznej, wsparcie kształcenia.

Bibliotekarstwo jest zawodem wymagającym nieustannego uzupełniania swoich kwalifikacji i umiejętności praktycznych. Planuje się wspieranie inicjatyw związanych z kształceniem kadry. Biblioteka będzie dążyła do podniesienia kwalifikacji już zatrudnionych pracowników i dbała o staranną selekcję kandydatów na poszczególne stanowiska.

Pracownicy Biblioteki, którzy ukończyli studia magisterskie będą motywowani do podjęcia nauki na studiach podyplomowych różnych specjalizacji, które mogą być im przydatne w codziennej praktyce bibliotekarskiej.

Prócz wsparcia zewnętrznych form kształcenia Biblioteka planuje promować projekty dotyczące wzajemnego uzupełniania wiedzę poprzez wymianę doświadczeń. Formę tę Biblioteka realizuje od kilku lat pod hasłem: „Szkoła Dobrych Praktyk - Absolwent”.

Działania będą kontynuowane i rozszerzane w miarę posiadanych możliwości.

Wszyscy nowozatrudnieni pracownicy, bez względu na posiadane kwalifikacje, powinni być otoczeni opieką przez Instruktora ds. biblioteczno-informacyjnych.

Dzięki temu osoby te mogą zapoznać się ze specyficznymi warunkami pracy w konkretnej przyporządkowanej im placówce czy oddziale. Metoda praktycznego kursu przygotowawczego do pracy pomaga również w zacieśnieniu więzi koleżeńskich i utrzymaniu kreatywnej i przyjaznej atmosfery wśród pracowników.

3.3 Cel strategiczny: Biblioteka w Partnerstwie.

Cel operacyjny: Biblioteka nawiązuje współpracę ze stowarzyszeniami i fundacjami w celu uatrakcyjnienia swojej oferty kulturalnej.

Biblioteka zakłada kontynuowanie dotychczasowej współpracy z instytucjami i organizacjami w Dzielnicy Praga Południe oraz nawiązanie nowych kontaktów, stworzenie bazy potencjalnych partnerów. Będą trwały prace mające na celu włączenie Biblioteki do nowych projektów, zgodnie z założeniami Strategii Rozwoju Kultury Województwa Mazowieckiego i promocji regionu oraz aktywne uczestnictwo w ogólnopolskich programach i kampaniach na rzecz upowszechniania kultury, czytelnictwa i książki.

Cel operacyjny: Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami, w celu pozyskania funduszy pozabudżetowych lub wymiany usług.

Biblioteka skieruje się na intensywne działania związane z pozyskaniem środków ze źródeł pozabudżetowych poprzez aplikowanie do programów UE oraz Ministerstw i Fundacji wspierających działalność kulturalną. Działania te będą prowadzone w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Cel operacyjny: Biblioteka uczestniczy w krajowych i europejskich inicjatywach na rzecz tworzenia systemów bibliotekarskich (katalogi centralne, system bibliotek cyfrowych, serwisy europejskie) w zakresie architektury systemów, treści, opisu zasobu, języków informacyjno-wyszukiwawczych.

Działania te zostały zapoczątkowano w 2012 r. przez włączenie zbiorów Biblioteki do platformy e-usług bibliotecznych „w.bibliotece.pl”. Biblioteka jest instytucją otwartą na wszelkie inicjatywy mające na celu poprawę jakości świadczenia usług bibliotecznych. Biblioteka będzie uczestniczyła we współtworzeniu branżowych, bibliotekarskich platform komunikacji i wymiany pomysłów, dobrych praktyk, doświadczeń projektowych – celem wsparcia i wzajemnej inspiracji bibliotek regionu (forum, baza dobrych praktyk, etc.) oraz innych bibliotek.

3.4 Cel strategiczny: Modernizacja sieci bibliotecznej.

Cel operacyjny: Zapewnienie użytkownikom biblioteki przyjaznej przestrzeni dostosowanej do świadczonych usług.

Biblioteka zakłada przeprowadzanie remontów i prac mających na celu poprawę wyglądu i funkcjonalności budynków, nad którymi posiada pieczę Dyrektor Biblioteki. Rozmiar prac będzie uzależniony od wielkości środków budżetowych. Będzie poszukiwać się nowych rozwiązań w celu lepszego rozmieszczenia struktury sieci bibliotecznej, poprzez możliwość usytuowania placówek bibliotecznych w rejonach dzielnicy, w których nie prowadzi się usług czytelniczych.

Cel operacyjny: Dostosowanie jak największej ilości filii do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Biblioteka jest instytucją otwartą na różne grupy czytelników również na te, które mają określone potrzeby. W miarę posiadanych środków Biblioteka będzie dążyła do

przystosowania swoich pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych lub ograniczonych ruchowo.

Cel operacyjny: Utworzenie Mediateki.

Budowa lub pozyskanie budynku, którego rozmiary odpowiadałyby potrzebom Biblioteki Multimedialnej.

4. Obszar strategiczny: Integracja i promocja oddziałów i filii Biblioteki.

4.1. Cel strategiczny: Promocja Biblioteki.

Cel operacyjny: Budowanie marki.

Biblioteka, jako instytucja rozpoznawalna i pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym i krajowym. Biblioteka dodatkowo opracuje strategię promocji na lata 2014-2016.

Cel operacyjny: Promowanie marki w prasie, radiu TV, Internecie.

Biblioteka dołoży starań, aby udostępnić w mediach jak najwięcej informacji na temat oferty Biblioteki w zakresie zbiorów, usług i ich jakości. Realizacją tego celu będzie kontynuowanie dotychczasowych działań w tym zakresie poprzez wydawanie „Bibliotekonu”. Czasopisma bibliotek południowo- praskich.

Cel operacyjny: Autopromocja Biblioteki w Internecie.

Nadal będą wdrażane działania związane z prowadzeniem profilu biblioteki na portalach społecznościowych (Facebook). Planuje się również rozbudowanie sieci „Kół Przyjaciół Biblioteki”.

Cel operacyjny: Biblioteka opracuje materiały promocyjne, w tym również prezentacje multimedialne.

Zakłada się stworzenie materiałów obcojęzycznych, z uwagi na prężny rozwój Oddziału Zbiorów Obcojęzycznych. Jakość i ilość materiałów będzie uzależniona od wysokości środków, które Biblioteka będzie mogła przeznaczyć na realizację tego celu.

Cel operacyjny: Planuje się organizowanie spotkań promocyjnych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym.

Wszystkie wydarzenia kulturalne są pewną formą promocji działań Biblioteki.

W miarę posiadanych środków będzie rozwijana dotychczasowa działalność.

IX. Wdrażanie i monitorowanie oraz ewaluacja strategii.

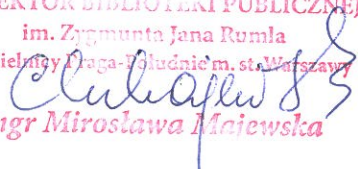
Plan strategiczny wdrażany będzie w okresie od 2013 do 2016 roku. Realizacja poszczególnych projektów (celów operacyjnych) będzie poprzedzona staraniami o pozyskanie odpowiednich środków finansowych na realizację założonych zadań. Prace będą realizowane przez zespoły projektowe i poszczególne działy Biblioteki. W zależności od złożoności projektu oraz jego specyfiki działań zespoły projektowe będą powoływane w poszczególnych zespołach, oddziałach, z udziałem filii lub będą miały charakter międzydziałowy i międzyfilialny lub działowofilialny. Funkcję zarządzających projektami będą pełnili koordynatorzy, wyłonieni spośród kadry pracowniczej przez Dyrektora Biblioteki.

Strategia będzie podlegała systematycznemu monitorowaniu. Głównym miernikiem monitoringu projektów będzie stopień realizacji poszczególnych projektów, celów operacyjnych i strategicznych w określonych ramach czasowych. Na bieżąco będą analizowane finanse, harmonogramy i wskaźniki/mierniki. Pomocne w tym względzie będą dla nas przygotowywane raporty, analizy statystyczne, opinie sporządzane przez koordynatorów projektów.

Strategia będzie monitorowana dwa razy do roku (czyli co sześć miesięcy).

Informacja o stopniu realizacji strategii oraz podjętych działaniach strategicznych będzie włączana do rocznego sprawozdania z działalności Biblioteki.

Po zakończeniu realizacji strategii zostanie przygotowany raport końcowy obejmujący ocenę wpływu wdrożenia strategii na rozwój Biblioteki, jej modernizację oraz poziom atrakcyjności dla użytkowników. Ewaluacja będzie też odpowiedzią na pytanie o realizację misji Biblioteki Publicznej im. Zygmunta Jana Rumla w Dzielnicy Praga-Południe m.st. Warszawy oraz wyznaczy kierunki następnej strategii.

DYREKTOR BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
im. Zygmunta Jana Rumla
w Dzielnicy Praga-Południe m. st. Warszawy

mgr Mirosława Majewska